

ПАД УСЁПЕРАМАГАЮЧЫМ СЦЯГАМ ВЯЛІКАГА ЛЕНІНА

Адкрыццё нечарговага XXI з'езду Камуністычнай партыі Савецкага Саюза

Вялікай датай увадае ў гісторыю Савецкай краіны, усяго сусветнага камуністычнага і рабочага руху дзень 27 студзеня 1959 года. У гэты дзень у Маскве, у Вялікім Крамлёўскім палацы, адкрыўся нечарговы XXI з'езд Камуністычнай партыі Савецкага Саюза — з'езд будучай камунізму.

Да зямлянальнай падзеі на працягу многіх гадоў у вялізарным уздыма рыхтавалася ўся краіна. Мільёны рабочых, калгаснікаў, дзяржаўнай і культуры з натхненнем абмяркоўвалі тэзісы даклада таварыша М. С. Хрушчова аб кантрольных ліках развіцця народнай гаспадаркі СССР на гэтым нечарговым з'ездзе. Савецкі народ гора чытаў і гутарыў на працягу многіх гадоў пра камуністычнае будучыню. У дні, якія падрыхтавалі з'езд, нарадзіліся новыя формы сацыялістычнага спартовага і прафесійнага гора і ўсіх сфераў іх імкненне памножыць славу і творчы перамогамі. У гэтым знайшлі яркае праўленне несакрушальнае аднаго народа і партыі, невычарпальна творчая энергія савецкіх людзей, іх імкненне памножыць славу і творчы перамогамі.

Раніца. Да Вялікага Крамлёўскага палаца бесперапынна падыходзяць дэлегаты, якія прыбылі з усіх канцоў Савецкага Саюза. Збіраецца прэзідыум і народнае, людзі вялікай школы неўвучага Леніна, аб'явіўша адзінай тэмай — пабудова на савецкай зямлі камунізм, — тое, аб чым стагоддзямі марылі лепшыя розумы чалавечыя.

Сярод дэлегатаў — убадзеныя сівамі балшавікі, якія прайшлі праз агонь трох рэвалюцый. І тыя, хто ажыццяўляў заповеды Леніна пасля перамогі Вялікага Кастрычніка, хто ўважліва буйнейшыя заводы ў гады першых пяцігодкаў, будаваў калгасы, хто разам з народам адстойваў краіну ў суровую частку Айтчынай вайны. У прасторых фойе палаца ўзнікаюць сардэчныя гутаркі, чуваць саброеўскія воклічы. Тут жа знаходзяцца замежныя госці — прадстаўнікі братніх марксісцка-ленінскіх партый. Тут пасланцы вялікага народнага Кітая і іншых сацыялістычных краін, госці з Азіі і Еўропы, Паўночнай і Паўднёвай Амерыкі, Афрыкі, Аўстраліі.

Да дзесяці гадоў усе прысутныя размясціліся ў вялізарнай светлай зале пасаджаныя. Бурнай аваяцкай дэлегаты і госці вітаюць паўленне членаў Прэзідыума і кандыдатаў у члены Прэзідыума Цэнтральнага Камітэта КПСС таварышаў А. Б. Арыстава, М. І. Бяляева, Л. І. Бражнева, К. Я. Варашчына, М. Г. Ігнатава, А. Л. Кірычэнка, Ф. Р. Казлова, В. В. Куусінен, А. І. Мікалая, Н. А. Мухітэдзіна, М. А. Суслана, К. А. Фурцава, М. С. Хрушчова, М. М. Шверніка, Н. М. Паспелава, Д. С. Каротчанкі, Я. Э. Каліберзіна, А. П. Кірычэнка, А. М. Касыгіна, К. Т. Мазурава, В. Н. Мжаванадзе, М. Г. Ярыўхіна, М. В. Падгорнага, Д. С. Паланскага.

Першы сакратар Цэнтральнага Камітэта КПСС таварыш М. С. Хрушчов паведамляе, што на XXI з'езд партыі выбрана 1269 дэлегатаў з рашаючым голасам і 106 дэлегатаў з дарэчным голасам.

Па даручэнню Цэнтральнага Камітэта КПСС таварыш М. С. Хрушчов прапануе пачаць работу з'езду і аб'яўляе нечарговым XXI з'езд Камуністычнай партыі Савецкага Саюза адкрытым.

Таварыш М. С. Хрушчов гаворыць аб тым, што за час, які мінуў пасля XX з'езду КПСС, міжнародны камуністычны і рабочы рух страціў рад выдатных сваіх дзячоў — Марселя Каіна, Баласлава Берута, Антаніна Запатоцкага, Джузеппе дзі Віторыя, Георгія Даміанава і выдатнага барацьбіта за мір Фрэдэрыка Жалію-Кюры.

Таварыш М. С. Хрушчов прапануе ўшанаваць іх паміць мінутай маўчання. Усе ўстаюць.

Далей таварыш М. С. Хрушчов паведамляе, што на з'езд прыбылі дэлегаты ад 70 замежных братніх марксісцка-ленінскіх партый. Ён выказвае падзяку братнім камуністычным і рабочым партыям, якія накіравалі на XXI з'езд КПСС сваіх прадстаўнікоў. І кожны раз, калі М. С. Хрушчов называе дэлегатаў і яе кіраўніка, у зале раздаюцца гарачыя апладысменты.

З'езд пераходзіць да фарміравання сваіх кіруючых органаў. Слова атрымлівае тав. Л. І. Найдэк. Па даручэнню Савета прадстаўнікоў дэлегатаў абласных, краевых і рэспубліканскіх партыйных арганізацый ён прапануе выбары Прэзідыум з'езду ў складзе 39 чалавек. Прэзідыум выбіраецца аднагалосна.

ПРЭЗІДЫУМ З'ЕЗДУ

Андрэева Е. І.	Куусінен О. В.
Арыстаў А. Б.	Мацюшкін Д. М.
Бяляеў М. І.	Маліноўскі Р. Я.
Бражнеў Л. І.	Мамай М. Я.
Варашчыла К. Я.	Мазураў К. Т.
Гаявоў А. І.	Мжаванадзе В. П.
Грышынін В. В.	Мікаян А. І.
Яфрэмаў Л. Н.	Мустафаеў І. Д.
Яфрэмаў М. Т.	Мухітэдзінаў Н. А.
Ігнатаў М. Г.	Падгорны М. В.
Каліберзіна Я. Э.	Паланскі Д. С.
Калычанка Н. Т.	Паспелаў П. М.
Камалаў С.	Сярдзюк З. Т.
Капітонаў І. В.	Спірыдонаў І. В.
Кірычэнка А. П.	Сусланаў М. А.
Кірычэнка А. Л.	Усцінаў В. І.
Казлоў Ф. Р.	Хрушчов М. С.
Каротчанка Д. С.	Фурцава К. А.
Касыгіна А. М.	Швернік М. М.
Кубаеў Д. А.	

Па прапанове тав. В. І. Усцінава, які выступіў на даручэнню Савета прадстаўнікоў дэле-

гатаў, аднагалосна выбіраецца Сакратарыят з'езду ў колькасці 13 чалавек.

САКРАТАРЫЯТ З'ЕЗДУ

Дзянісаў Г. А.	Маскатаў П. Г.
Ігнаў С. Д.	Нурыеў З. Н.
Івашчанка О. І.	Палікарпаў Д. А.
Карыбжанка Ф.	Разакаў І. Р.
Калушчынін Е. П.	Радзіёнаў Н. Н.
Малін В. Н.	Ульжабаеў Т.
	Школьнікаў А. М.

Слова атрымлівае тав. Н. Н. Радзіёнаў, які па даручэнню Савета прадстаўнікоў дэлегатаў прапануе выбары ў Рэдакцыйную камісію 11 чалавек. Гэтая прапанова атрымлівае аднадушную падтрымку.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАМІСІЯ З'ЕЗДУ

Дароні П. І.	Панамароў Б. Н.
Засядзька А. Ф.	Сацюкоў П. А.
Ільчыў Л. Ф.	Снечук А. Ю.
Кісялёў Н. В.	Таўмасян С. А.
Кузьмін І. І.	Харастухін А. І.
	Штыкоў Т. Ф.

Аднагалосна выбіраецца Мандатная камісія з 17 чалавек, прапанову аб складзе якой уносіць тав. Кавалаў, які выступіў на даручэнню Савета прадстаўнікоў дэлегатаў.

МАНДАТНАЯ КАМІСІЯ З'ЕЗДУ

Бейсебаеў М.	Кэбін І. Г.
Гарачоў Ф. С.	Ларынонаў А. Н.
Даніялаў А. Д.	Лебедзеў І. К.
Джавашвілі Г. Д.	Найдэк Л. І.
Жагалін І. К.	Рашыдаў Ш. Р.
Караз Д. Д.	Семічасны В. Е.
Казанец І. П.	Сокалаў Т. І.
Кісялёў Ц. Я.	Усцінаў Д. Ф.
	Чураеў В. М.

Затым дэлегаты зацвярджаюць парадак дня з'езду.

ПАРАДАК ДНЯ:

Кантрольная лічба развіцця народнай гаспадаркі СССР на 1959 — 1965 гады.

У зале гучаць бурныя апладысменты, калі тав. А. Л. Кірычэнка дае слова для даклада аб кантрольных ліках развіцця народнай гаспадаркі СССР на 1959 — 1965 гады Першаму сакратару ЦК КПСС, Старшніку Савета Міністраў СССР таварышу М. С. Хрушчову.

Даклад таварыша М. С. Хрушчова дэлегаты і госці слухаюць з вялізарнай увагай і неаднаразова перапытаюць гарачымі аваяцкамі.

З'езд працягвае сваю работу. (ТАСС.)

ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕННИКАў БССР

№8 (1334)

Серада, 28 студзеня 1959 года

Цана 40 кап.

Дэлегат

У чыталювую залу бібліятэкі Мінскага аўтамабільнага завода зайшоў невясомы, хударлявы чалавек сярэдняга ўзросту. Ён зняў паліто, навісеў яго і падыйшоў да бібліятэкаркі. Яны прывіталіся, як добрыя знаёмыя. Адрозна было відзіць — наведвальнік тут не рэдка госьць. Бібліятэкарка паклала на стол брашуры і часопісы, якія яна падарала яму.

— Калі ласка, Дзмітры Іванавіч. Тут усё па вашаму заказу...

Гэта быў сталавар аўтазавода Барашкін. Ён сеў за стол і пачаў уважліва праглядаць брашуры. Час ад часу ён нешта запісваў у звычайны вучнёўскі сшытак, а потым зноў чытаў.

Прайшло больш дзюх гадзін. Адно з прысутных здаваў кнігі, другія толькі бралі за іх, а Барашкін усё працягваў.

Неўзабаве ў бібліятэку ўвайшла маладая жанчына. Яна адчукала вачамі Дзмітрыя Іванавіча і накіравалася да яго. Некалкіх мінут стала за спіной Барашкіна і уважліва глядзела, як хутка бегала аўтаматэрыя ручка па паперы.

Барашкін адчуў на сабе позірк жанчыны і павярнуўся.

— Людміла? Што адарылася?

— Нічога... — жанчына ласкава ўсміхнулася. — Нічога, таварыш студэнт. Толькі ты, мабыць, забудзіў, што сёння ў цябе прыёмны дзень і прыдзе настаўніца?

Барашкін паківаў галавой і ціха, каб не перашкодіць працаваць суседзям, сказаў:

— А ці я калі забываўся пра свае абавязкі? Да таго ж, — Барашкін паказаў на гадзіннік, — у мяне лічба паўгадзіны засталася...

Хутка яны ішлі на залітай электрычнай светлом вуліцы.

— Як змену скончылі? — запытаў Барашкін у жанку.

Яна працягнула ўздоўж і цюху спецыяльнага ліцца. Суседзі па дому і таварышы на заводзе, жартуючы, не раз гаварылі, што Барашкін спартовае са сваёй жанкай. І гэты праўда. Калі некалькі год назад Людміла знікла выпрошваючы, Дзмітры Іванавіч занепакоіўся, дома нават цялі экзамен наладзіў.

Барашкін пабываў у цюху, дзе працавала Людміла. Тут ён знайшоў якую непаладку. І хоць гэта не ўваходзіла ў яго службовыя абавязкі (Барашкін працаваў у другім дэпартаменце), ён не пакідаваў часу, каб дапамагчы таварышам наладзіць справу.

Вось і цяпер Людміла з ахвотай раскажвае мужу аб поспехах у спартоўным і гонар XXI з'езду партыі, аб тым, што яна збіраецца здыць прубу на павышэнне разраду і што заданне сённяшняй змены яны выканалі на 125 працэнтаў. Жанчына дастала з кішэні паліто сшыткі нумар іматэрыяльнай газеты «Аўтазаводзец».

— Прачытай. Тут пра наш калектыв напісалі...

...Пра паўгадзіны ў пакоі Дзмітрыя Іванавіча можна было ўбачыць настаўніцу вятчарнай школы рабочай моладзі. Яна прыйшла параціца з дэлегатам Вархоўнага Савета БССР Барашкіным.

Некалькі тыдняў назад Барашкін зацікавіўся вучобай маладых рабочых свайго цюха. Сакратар камсамольскай арганізацыі паказаў яму спіс навучанцаў. Ён быў даволі вялікім.

— А поспехі якія ў вучняў? — запытаў Дзмітры Іванавіч.

Камсорт напісваў плячыма.

— Не правяраў...

— Дарэмна...

У гэты ж вечар Барашкін прыйшоў у школу. Быў перанічак паміж трэцім і чацвёртым урокам. На калідоры хадзілі юнакі і дзючаты. Многіх з іх Дзмітры Іванавіч добра ведаў.

У настаўніцкай ён сустрэў загаліка навуцальнай часткі школы і раскажваў яму аб мове свайго прыходу. Пабываў Дзмітры Іванавіч у школе і ў наступныя два дні. Ён даведаўся, што большасць моладзі з яго цюха паспяхова вучыцца. Але быў сярэд і Рыгор К., які воль ужо больш мессца не ходзіць на заняткі. Класная настаўніца, маладая жанчына, якая толькі летась скончыла інстытут, ні разу не была ў цюхах, дзе працуюць яе вучні. Дзмітры

Іванавіч сустрэўся з ёй. Ён дачкаўся пакулі скончыць заняткі і разам з настаўніцай выйшаў на вуліцу. Дзютаў раскажваў ёй аб аўтамабілебудавніках, якія змагаюцца за ганаровае званне калектываў камуністычнай партыі, аб тым, што юнакі і дзючаты хочучы жыць і працаваць па-камуністычнаму, паленіску.

— А вось вы, — Барашкін паглядзеў у твар настаўніцы, — малады спецыяліст, выкавацель моладзі, не дагледзеў хлопца. Месяц у школу не ходзіць.

— Я дама, дзе жыла настаўніца, яны спыніліся.

— Мы вернем хлопца ў школу... — сказаў Барашкін на развітанне.

Цяпер рабочы, дэлегат і камуніст Барашкін прымаў на сваёй кватэры настаўніцу. Яна прыйшла паказаць дэлегату за дапамогу і раскажваў яму, што юнак вярнуўся ў школу і што яна дапамагае яму наварэстаць упушчанае.

...На кніжныя паліцы Дзмітрыя Іванавіча многа рознай літаратуры. Ён бярэ адну з кніг і хутка адчувае патрабуну старонку.

— Слухайце, — звяртаецца гаспадар да свайго госьці і пачынае ў голас чытаць: «Мы будзем працаваць, каб вытрусціць праклятае правіла: «кожны за сябе, адзін бог за ўсіх», каб вытрусціць звычай лічбы працы толькі павіннасцю і правамернай толькі аплоху на выдому норме працы. Мы будзем працаваць, каб укараніць у сябе і ў сваіх, у звычай, што ідзе ў цябе мас правіла: «усе за аднаго і адзін за ўсіх», правіла: «кожны па сваёй здольнасці, кожнаму па яго патрабках», каб уводзіць паступова, але няўхільна камуністычную дысцыпліну і камуністычную працу».

Барашкін адкаў кнігу і растлумачыў:

— Гэта пісаў Уладзімір Ільіч яшчэ ў 1920 годзе.

...Сярод самых дарагіх рэліквій зацуювае Дзмітры Іванавіч два чырвоныя карбкі. У адным з іх ляжыць ордэн Чырвонай Зоркі, а ў другім ордэн Леніна. Першым Барашкін ўзнагароджаны за гераізм, праўдзены ў гады Вялікай Айтчынай вайны. Таварышам па партызанскаму атраду зваў яго ў той час Дзімка-кулямётчыкам. Ордэн Леніна Барашкін атрымаў за самаадданую працу на аўтазаводе.

У 1944 г. былі Дзімка-кулямётчык узяў у рукі слясарны інструмент. Там, дзе цяпер раскінуліся вялікія карпусы гіганта аўтамабілебудавання, было невялікае аўтаромонтнае прадпрыемства. На ім і пачаў сваё працоўнае жыццё Барашкін.

Добра памятае Дзмітры Іванавіч сёмае лістапада 1947 г. Гэта быў зямлянальны дзень для ўсяго завода. З варт прадпрыемства выйшла першая эксперыментальная машына МЗ-205. Барашкін тады ўжо быў кваліфікаваным слясарам-зборшчыкам, актыўным рацыяналізатарам.

Праз некалькі дзён пасля гэтай падзеі Дзмітрыя Іванавіча запрасілі ў партыйны камітэт завода.

— Хочам даручыць адказную справу, — загаварыў сакратар да Барашкіна. — Перавядзём цябе ў сталеліцейны цюх. Там новую плашчынскую печ устанавілі. Будзе аспойваць яе.

Барашкін пачаў вучыцца новай справе. Першым настаўнікам яго быў вопытны інжынер, стары металург Крайдзік. Праз тры месяцы Дзмітры быў прысвоены пяты разрад сталавара. Апошняючы работу свайго вучня, Крайдзік заўважыў:

— Настойлівы характар! Такі будзе сталаварам.

Ішлі гады. Мінскі аўтазаводчы ўдасканальваў выпуск аўтамашын. З канвеяра пачалі выходзіць пяці-, шасці- і дванаціціцігонныя аўтамашын. Яны паспяхова прайшлі ўвядзенне часам на будоўлях Масквы, Куйбышава, Стаўлінграда... А інжынерскі аддзел інжынераў ў садружнасці з перадавымі рабочымі настойліва палішалі эксплуатацыйныя якасці машын, распрацоўвалі новыя ўзоры самазвалаў.

Праз некалькі год камуніст Барашкін быў ужо адным з вопытнейшых сталавараў. Ён паспяхова здаў прубу на вышэйшы, восьмы разрад

і пачаў абслугоўваць электрычную печ.

Ішлі апошнія месяцы 1958 г. Беларусь рыхтавалася да свайго слаўнага 40-годдзя. Аўтазаводчы рашылі выпусціць да юбілея вялікую партыю звышпланавых аўтамашын. Жыва абмяркоўвалі ў цюхах тэзісы даклада Мікіты Сяргеевіча Хрушчова на XXI з'ездзе КПСС. У самігоддзі ў нашай рэспубліцы павіна быць выпушчана ў паўтара раз больш аўтамашын, чым выпускалася ў мінулыя гады. На партыйных сходах, звышпланавых нарадах ускрываўся пытанне павышэння прадукцыйнасці працы, паліпашэння якасці машын.

Хутка наступіла ўсенароднае святасаракагоддзе БССР. У гэты дзень міначу прыхаў Першы сакратар ЦК КПСС таварыш М. С. Хрушчов. Аўтазаводчы даручылі Барашкіну выступіць на мітынг, які павінен быў адбыцца на плошчы імя Леніна.

...Ніколі ў жыцці не даводзілася Дзмітрыю Іванавічу выступіць з прамовамі на плошчы. А тут перад ім — дзесяткі тысяч людзей. А побач Мікіта Сяргеевіч. Нарошце старшыня аб'явіў:

— Слова мае сталавар Мінскага аўтазавода таварыш Барашкін.

Калі Барашкін сказаў, што ён абавязваецца на тым жа абсталяванні на 20 працэнтаў павысіць прадукцыйнасць працы, Мікіта Сяргеевіч заўважыў:

— Вось гэта правільна...

На наступны дзень, калі Дзмітры Іванавіч прыйшоў у цюх, яго падручнік Васіль Матліцкі сказаў:

— Тут некаторыя сумняваюцца, гавораць, што мінагавата — дваціцца працэнтаў?

— Малаверы, кажаць, знайсціся?

А ты сам, як думаеш, Васіль?

Васіль Матліцкі, які і майстар Міхас Бурына і некаторыя іншыя, вучыліся працаваць у Барашкіна. Падручні добра ведаў характар сталавара і таму ўпэнена адказаў:

— Павясіць... Толькі треба ўсе нашы прапановы ў жыццё ўкараніць...

А прапановы аб паліпашэнні работы цюха было ў Барашкіна сапраўды намаля. На адным з пасаджанаў партыйнага бюро цюха ён выступіў з дакладам аб рэзервах павышэння прадукцыйнасці. Камуніст гаварыў, што яго пец даў з змену дзве тоны сталі звыш плана, а можна выпусціць больш. Рабочы крытыкаваў недахопы: у цюху бываюць просты маставыя краўцы, часта не лапае фармоўкі. Пярэдка паступае нізкаякасная шыхта, з перабоімаю пажоціца шпілі.

— Ліквідуюць усе гэтыя, якія мы гаворым, «вытворчыя дробязі» і на добрых дванаціцца працэнтаў павышэння выпуску сталі, — сказаў у заключэнне свайго даклада камуніст Барашкін.

Сакратар партыйнага бюро цюха, начальнік лабараторыі Ляшчэнка, начальнік цюха Самат і яго намеснік Пашчанка падтрымалі сталавара.

Я сустрэўся з Дзмітрыем Іванавічам Барашкіным 23 студзеня. Ён збіраўся ехаць у Маскву. На Мінскай абласной партыйнай канферэнцыі яго выбралі дэлегатом XXI з'езду КПСС. Рабочы з ахвотай раскажваў аб поспехах калектыву завода ў спартоўным і гонар XXI з'езду партыі.

— Працаваў добра, — гаварыў сталавар. — На 13 працэнтаў павысіў прадукцыйнасць працы ўстаў завода ў параўнанні з 1957 годам, і далі больш чым 11 мільяноў рублёў звышпланавых накіпленцаў...

Калі мы праходзілі ля заводскіх варт, адтуль выхала некалькі аўтамашын. Барашкін спыніўся.

— Бацьце, вось яны, вынікі нашай працы...

Гэта былі вопытныя ўзоры больш дасканальных аўтамашын МЗ-500 і МЗ-503, якія завод абавязваўся зрабіць да XXI з'езду КПСС.

— А самігоддзі мы выкажам дэтармінава, дадзём у паўтара раз больш аўтамашын! — упэўнена сказаў Барашкін.

Гэта была ўпэўненасць работчага чалавека, камуніста, дэлегата, удельніка XXI з'езду КПСС — протага чалавека, які разам з усім народам вырашае лёс свайго дзяржавы, смела крочыць у пудоўную будучыню — камунізм.

Міх. БУРЫ.

УСЛАЎЛЯЦЬ ВЕЛІЧ НАШАГА ЖЫЦЦЯ

Гаворачы аб дасягненнях нашага мастацтва за апошнія два гады, з радасцю адзначаецца, што разам з усім савецкім народам добра працавалі і беларускія работнікі мастацтва. Мы радуемся поспехам нашых тэатраў, спектаклі якіх атрымалі высокія ацэнкі на фестывалі і сярод беларускіх грамадскасці. Мы ганарымся поспехамі кінастудыі «Беларусьфільм», якая выпусціла да 40-годдзя БССР фільмы «Чырвоная лічба» і «Гадзіннік спыніўся а поўначы». Яны заваявалі прызнанне ў самага шырокага гледача.

Зараз для нас няма больш высокай задачы, як іграць і здымацца ў такіх п'есах і сцэнарыях, у якіх на тытульных лісце было б абавязкова напісана: «Дэяныя адбываюцца ў нашы дні». Мара кожнага з нас дабіцца таго, каб гаспадар

жыцця, чалавек свабоднай працы — рабочы і калгаснік, вучань і вучоны — стаў галоўнай тэмай нашага мастацтва. Савецкаму чалавеку з яго творчай энергіяй, характарам і велічю спраў мы аддадзём усё свае творчыя сілы.

Тэатры Беларусі, адказваючы на заклік партыі, бярду на сабе абавязальнасць наблізіць мастацтва да працаўнікоў сацыялістычнай вёскі, арганізуюць сістэматычнае абслугоўванне сельскіх гледачоў, ствараюць спецыяльныя рэпертуары, аказваюць дапамогу сельскай самадзейнасці.

Сямігодка! Гэта слова зараз вымаўляюць мільёны савецкіх людзей. Гэта слова стала нам бліжэй і родным. Усім сэрцам адчуваецца веліч спраў, якія здзяйсняе наш

Аб гэтым варта падумаць

Паша абласное ўпраўленне культуры атрымала пісьмо ад старшыні калгаса «Траці з'езд Саветаў» Кіраўскага раёна тав. Рудзінкова. У калгасе пабудавалі дзвухпавярховы клуб з гледзельнай залай на 350 месцаў, пакоямі для бібліятэкі, чытальні, работай гурткаў. Калі былі створаны ўмовы для сапраўднага культурнага аднавінню, знайшлося ніякага людзей, якія пажалалі выправаць свае адольнасці ў харавым, музычным, танцавальным, драматычным мастацтвах. Старшыня калгаса праці прыслаў кваліфікаванага мастацкага кіраўніка. Ад імя праўлення ён гарантаваў яму аклад у суме 900—1000 рублёў, кватэру.

Помініца, якой асталася была грамадская газетарка гэтага калгаса габоду пачаць існаваць. Пасля пераходнага Пленума ЦК КПСС яна шпарка рушыла наперад. У калгасію касу пачалі мільёныя прыбыткі. Важкім стаў падзяленне. А калі эканоміка ўмацоўвацца — растуць і культурныя запатрабаванні людзей. Цяпер калгаснікі самі сочыць, каб адлічаны з арцельных прыбыткаў на культурныя патрэбы выкарыстоўваліся строга па прызначэнню.

Гэтыя з'явіліся надзвычай ярка і пераканана адлюстраваны ў тэлексе даклада таварыша М. С. Хрушчова на XXI з'ездзе КПСС. Не толькі калгас «Траці з'езд Саветаў», але і дзесяткі іншых сельгаспадарчых Магілёўскай вобласці выйшлі ў мільёны, можа сталі на шлях іспытнага эканамічнага развіцця. А гэта значыць, што і кола духоўных інтарэсаў калгаснікаў значна пашырлася. І многа мы цяпер атрымліваем з калгасаў пісем накшталт пісьма тав. Рудзінкова. Працяг прыслалі і загадчыкаў клубуў, і кіраўніка мастацкай самадзейнасці, і выкладчыкаў музыкі. Але, нажалі, мы не можам задавоўвацца і дзесяткі долі гэтых запатрабаванняў.

Сетка культасветустановаў вобласці расце з кожным годам. Сёння іх тут — больш 1500. А добра падрыхтаваных кадраў не стае. У апошні час у культасветустановах вобласці прышлося пачаць новых людзей. Многія з іх скончылі спецыяльныя навучныя ўстановы або вучацца завуочна, маюць жыццёвы вопыт, ведаюць нацыянальную культуру беларускага народа, шлях іе развіцця. Яны знайшлі сваё сапраўднае прызначэнне, уносяць у работу творчы агітэ, ініцыятыву. І дзейнасць некаторых культасветустановаў прыкметна ажыўлялася, набыла цікавыя формы і больш глыбокі змест. Але дзеля іх усё.

Нам часам здаецца, што ў Магілёўскай вобласці становіцца з кадрамі лепш, чым у іншых абласцях рэспублікі. Тут ёсць культасветустанова і музычныя вучылішчы. І ўсё ж кадраў са спецыяльнай адукацыяй у нас вельмі не хапае. З 22 загадчыкаў аддзелаў культуры толькі адзін мае агульную вышэйшую адукацыю і пяць скончылі культасветустанова. З 58 работнікаў раённых і гарадскіх дамоў культуры ўсяго адзін мае сярэдняму музычную адукацыю і 23 скончылі культасветустанова. У сельскіх клубных установах працуе 458 чалавек. З іх 113 не маюць нават сярэдняй адукацыі, німа ніводнага спецыяліста з музычнай адукацыяй.

Няма ў нас спецыялістаў па харэаграфічным мастацтву (акрамя чатырох — пяці чалавек, якія працуюць у Магілёве і Бабруйску), па народных і духавых аркестрах. Не так даўно ў культасветустановах былі зменены вучэбныя планы: павялічылася колькасць гадзін на музычныя дысцыпліны. Але яснаць падрыхтоўкі спецыялістаў пакуль што не паліпшаецца.

Музычнае вучылішча выпускае настолькі мала спецыялістаў, што іх нават не хапае на ўкамплектаванне выкладчыцкага складу музычных школ, колькасць якіх няспынна расце. За апошні год з выпускнікоў музычнага вучылішча накіраваны на работу ў установы культуры вобласці толькі тры чалавекі. Лігва гэта — горкі прырок сістэме падрыхтоўкі музычных кадраў, якая цяпер існуе.

Мы, бадай, не памыліся, калі скажам, што без баініста цяжка правесці любое культурна-масавое мерапрыемства ў калгасе. Аднак падрыхтоўка калгасных баіністаў у нас пастанова дрына. Курсы з інашч — самімесечнымі тэрмінам навучання сабе не апрадалі. Практика паказала, што гэтага вельмі недастаткова, каб падрыхтаваць кваліфікаванага баініста, які б адначасова мо кіраваць хорам. Не даўна, што большасць выпускнікоў курсаў баіністаў цяпер працуе не па спецыяльнасці. Так, у Асіповіцкім раёне на курсах баіністаў навучалася 18 чалавек, а засталася працаваць у клубы толькі двое.

Гэтым чынам, сістэма падрыхтоўкі кадраў культасветустановаў, якая складалася там, калі ў нас яшчэ не было так багата ўстановаў культуры і не на такім узроўні, які цяпер, захавалася эканамічна калгаснага вясня, у сучасны момант яна адсталая ад бурнай плыні нашага жжцця, ад навінчых задач ідэалагічнай работы. Сёння кіраваць аддзелам культуры або загадчыкам сельскім клубам ці бібліятэкай куды больш цяжка і складана, чым раей. Наследзе неаходнасці неадакладна, па-дзяржаўнаму вырашчыць пытанні ўмацавання высокакваліфікаванымі кадрамі ўстановаў культуры ўсіх вясняў. Што для гэтага трэба зрабіць?

Музычныя вучылішчы ў абласцях і гэтагодна перадаць у падпарадка-

В. ШМУДЗІНКОУ.

Намеснік начальніка Магілёўскага абласнога ўпраўлення культуры

Ванне абласным упраўленнем культуры. Гэта дасць магчымасць, улічваючы патрэбы на месцах, лепш выкарыстоўваць выпускнікоў. Зраўнема, трэба павялічыць колькасць навуцэнцаў у гэтых установах, галоўным чынам, пашыраючы класы народных і духавых інструментаў.

Неабходна перагледзець тэрміны навучання і профіль падрыхтоўкі кадраў у культасветустановах. Яны павінны рыхтаваць спецыялістаў высокай кваліфікацыі.

Варта было б стварыць у рэспубліцы інстытут па падрыхтоўцы кадраў для культасветустановаў. Магчыма, гэтага прапанова выклікае прарочыні: маўляў, праз некалькі год будзе падрыхтавана столькі кадраў, што для іх не знойдзецца работы па спецыяльнасці. І інстытут дзвядзятца закрываць. Гэтага баіцца не трэба. Кадраў з кожным годам патрабуецца ўсё больш і больш. Пытанні камуністычнага выхавання працоўных, так як яны сёння пастаўлены нашай партыяй, патрабуюць, каб на чале аддзелаў і дамоў культуры сталі людзі з вышэйшай спецыяльнай адукацыяй, а мастацкія кіраўнікі мелі, прынамсі, сярэдняму музычную адукацыю. У сувязі з рэарганізацыяй сеткі культасветустановаў і стварэннем сельскіх дамоў культуры на працягу 1959—1961 гг. толькі нашай вобласці будзе патрэбна звыш 240 кваліфікаваных спецыялістаў. Апрача таго, у нас ужо сёння ёсць боля ста калгасаў, якія могуць і гэтым прыняць спецыялістаў на паслуду загадчыкаў клубуў з высокай адукацыяй (а да канца сямігадоў лік такіх калгасаў наможа павялічыцца).

Можна пайсці і на іншым шляху, стварыўшы пры педагагічных інстытутах факультэты культасветработы. Але так ініцы, пытанне падрыхтоўкі спецыялістаў высокай кваліфікацыі для культасветустановаў павінны неадкладна вырашацца.

Даўно Міністэрства культуры вядзе размовы аб стварэнні інстытута павышшэння кваліфікацыі работнікаў культасветустановаў. Многія работнікі культуры маюць вялікі стаж і багаты вопыт работы, але жыццё часта абганяе іх. Параджаюцца новыя формы і метады работы. На парадок да стварэння новай патрабаванні, і людзі мінаволі пачынаюць адставаць. Шырока арганізаваць кароткатэрміновыя курсы і семінары на пераходных кадраў па месцы, у вобласці, па многіх прычынах цяжка. Таму вельмі востра стаіць пытанне арганізацыі адпаведнага рэспубліканскага інстытута.

Авяр'ян ДЗЕРЖЫНСКІ

Ты нас да шчасця прывяла

Ты здабыла нам свабоду,
Ты нас да шчасця прывяла,
О, партыя — душа народа,
Табэ, сынам тваім — хвала!

Пад сцягам мы тваім агністым
Да новых поспехаў ідзем,
К нам шляхам радасным, квіецтым
Васна прыходзіць у кожным дом.

Ты, партыя, дала намекі
Для думкі ўзлет, прастор для крыл,
І ўсё даступна чалавеку
У нас, дзе столькі творчых сіл!

Ты ў космас, да планет далёк
Шлях адкрыла з родных месцаў,
У камунізм шырокім крокам
Вядзе нас дваццаць першых з'ездаў!

Проста і сардэчна

Першыя два зборнікі апаваданняў і парэсаяў Яўгена Васіляна «Здэліны агні» (1954) і «Прыванне» (1956) выклікалі поўную цікавасць. Азнаёмыя асобына недахопы, чытачы былі аднадушны ў ацэнцы самай асновы твораў — іх баівай ідэалізацыяй, партыйнай страснасці і праўдзівасці ў паказе людзей, жыцця.

І вось перад намі трэці зборнік Яўгена Васіляна — «Розныя дарогі». У невялікай кнізе — пяцнаццаць апаваданняў, многія з якіх прысвечаны паказу жыцця чыгуначнікаў. Гэта і натуральна. Аўтар кнігі — сын селсара Аранскага паравознага дэпо — з дзяцінства прайшоў шлях ідэалізацыі, партыйнай страснасці і праўдзівасці ў паказе людзей, жыцця.

Розныя па тэматыцы творы, сабраныя ў зборніку, аб'яднаны часаснасна ідэалізацыяй, глыбокім пранікненнем у жыццё і душу чалавекі.

Пісьменнік не імкнецца захавіць чытача хітра сплеченым сюжэтам ці якой таннай інтрыгай — ён малое строгі ў сваёй прастаце, часам суровыя карціны звычайнага жыцця.

Часта гэта не разгорнутыя многіхпланавыя карціны, а асобныя сцэны, эпізоды, замалюўкі. Аднак узяты разам, яны даюць уяўленне пра час і людзей, аб якіх апавадае аўтар.

У кнізе многа героў, і ўсе яны розных характараў, рознага лесу і святапогляду. Стварэнне ўражання, што пісьменнік уяўляў вылучае жыццё, сустракаецца з многімі адзінамі, шмат што вядзецца і ўсе асянятыя па-свойму. Ён пераканана падкрэслівае, што сумленнем,

Партыя

для ХОРУ У СУПРАВАДЖЭННІ Ф.НА
Музыка Д. ЛУКАСА.
Словы М. ХВЕДАРОВІЧА.

Трэба перагледзець вучэбны план і тэрміны навучання на курсах калгасных баіністаў. На нашу думку, слухачы павінны тут навучацца не менш года, каб мець магчымасць атрымаць належную падрыхтоўку.

Неабходна пры кансерваторыі, філармоніі, оперным і драматычным тэатрах стварыць спецыяльныя студыі, куды калгасныя баіністы б за свой кошт пасылаць адольных юнакоў і дзяўчат. З іх выйшлі б добрыя кіраўнікі сельскіх драматычных гурткаў. А яны нам надзвычай патрэбны. У нашай вобласці ёсць 555 калгасных і брыгадных клубуў, але толькі 64 з іх маюць загадчыкаў. А калі іх няма ў многіх клубуў, дык якая можа быць культурна-масавая работа? У многіх калгасных клубуў, акрамя танцаў, нічога не праводзіцца.

За апошні час на вёсцы значна пашырлася бібліятэчная сетка. Улічкі неабходнасць мець у штатнай бібліятэцы мастацтва з вышэйшай спецыяльнай адукацыяй. Гэта можна ажыццявіць, скласаваўшы паслуду загадчыка перасоўнага фонду. Цяпер зусім няма патрэбы, каб раённая бібліятэка накіроўвала ў вёску бібліятэчніка-перасоўніка. У кожным буйным населеным пункце ёсць сельская і калгасная бібліятэка, якія і павінны займацца гэтай справай.

Некаторыя сельскія бібліятэкі маюць 900 і больш чытачоў. Тут аднаму бібліятэкару цяжка праправаць, часта зусім не застаецца часу на падрыхтоўку і правядзенне масавых мерапрыемстваў. Патрэбна прадугледзець для сельскіх бібліятэк, якія маюць звыш 600 чытачоў, штат з двух чалавек.

Вопыт лепшых устаноў культуры ў нашай вобласці, якія змястоўна і цікава вядуць культурна-масавую і палітычна-выхавальную работу, не заўсёды абагульняецца, не робіцца адзінаццым усіх устаноў культуры. У Расійскай Федэрацыі і на Украіне распаўсюджаннем вопыту работы культасветустановаў займаюцца метадычныя кабінеты пры абласных упраўленнях культуры.

Імкненне працоўных да музычнай адукацыі задалаўняецца яшчэ далёка не поўнасцю. Абласное Упраўленне культуры павінна аказаваць музычным навучным установам кваліфікаваную метадычную і практычную дапамогу. Трэба, каб у штатнае ўпраўленне культуры быў прадугледжаны інспектар па музычнай адукацыі.

Важнае і пытанне забеспячэння ўстановаў культуры культінвентарам, музычным інструментамі, маблій і інш. У абласным упраўленні культуры ляжыць імяціліка завакі культасветустановаў на камплекты духавых і народных інструментаў, баяны і акардыоны, піяніна, і розную мэбля. Але сістэма «спітэга», якая існуе, не дазваляе задавоўваць гэтыя завакі. У некаторых калгасных культфондах не выкарыстоўваюцца па прызначэнню толькі таму, што проста немагчыма набыць патрэбныя для клуба рэчы. У гэтай справе трэба прыняць нейкія канкрэтныя завакі, каб даць магчымасць нашым калгасным клубам мець усё неабходнае для работы.

Базмечнымі клопатамі аб саветскім чалавеку, яго дабрабыце, яго духоўным багаці прысякнутыя велічыня кантрольных лібчы сямігадовага плана. Будаўнікі камунізму павінны быць узброены трымавамі ведамі, высокай культурай. І нашы культуры-асветныя ўстановы пад кіраўніцтвам партыйных арганізацый ратуха палепшаць сваю дзейнасць, узімучы яе на ўзровень завакі, якія вырашае саветскі народ.

працавітым людзям у нас — «вядліна вуліца», а для тых, хто баіцца цяжкасцей у працы, што старэеца быць дармаедам — «над скрыжаваннем зырка гарыць чырвоны агонь святафора і з імі ў нас розныя дарогі».

Яскравы прыклад гэтага — здароўе, якое адбылося ў Паўла Крупенкі з дзв'ючатамі — удзельніцамі наrade перадавікоў сельскай гаспадаркі («Розныя дарогі»). Павел Крупенка — дробныкі чалавечак, гультай і баязлівец, які пасля заканчэння Інстытута народнай гаспадаркі не паехаў на працу ў глыбінны раён, а пры дапамозе банкі ўладзіўся ў кантору Галоўтэрмаметра. Вяртаючыся з камандзіроўкі ў Мінск, разам з Паўлам у агульным вагоне ехалі дзве дзв'ючаты з таго ж раёна, дзе ён павінен быў працаваць. Словаохотлівы мамчы сыноў расказаў дзв'ючатам, як ён «выкруціўся» ад таго накіравання і даду:

«Што ж у вас на сядзе новага? Коні ўсё яшчэ самі склбучэ траву? Механізаваная кармлення для іх не прымудзілі? Бедныя коні!.. А гэтыя, як іх, авечкі? Усё яшчэ мякачы? Мэ-э-э...»

Самы вы, даражэнькі, авечкі! — з дакорам прамовіла бліжэйшая Паўлава суседка. І адзекліва перадажыла яе: «Мэ-э-э!».

Увечары таго ж дня Павел пайшоў у тэатр, дзе яму спадзілася дзве дзв'ючаты. Асабліва ўраваіла яго адна з іх — высокая, стройная, у прыгожай сукенцы. І сама яна была вельмі прыгожая. Паўла захлесталася з ій пазнаёміцца. Калі дзв'ючаты накіравалася да выхаду, ён кінуўся за імі:

«Прабачце, — сказаў Павел, дзв'ючаты дзв'ючаты для дзв'ючаты. Нам, дзв'ючаты, у адну дарогу...»

— Не, дарогі ў нас розныя, — прамовіла дзв'ючаты. І праз момант

Бібліятэка працуе па-новаму

Супрацоўнікі Мінскай гарадской бібліятэкі імя Які Купалы доўга шукалі новыя формы абагульвання чытачоў. Загадчыца бібліятэкі Лідзія Нікіфаруна Награбая не раз меркавала, як палепшыць выдачу кніг, каб пазбегнуць чаргі, што часта ствараецца ў бібліятэцы. Направалялася адна і тая ж думка — тэлуціць чытача да кніжных паліц, азначыць бар'ер паміж чытачом і кнігамі. Такія ж думкі валодалі і Таццяна Александрэўна Кузняцовай, якая загадава абнавеваннем.

Лідзія Нікіфаруна ведала, што ў Ленінградзе ўжо адкрыты бібліятэкі з вольным доступам да кніжных паліц, і хала на нараду бібліятэчных і кітаўна-літэратурных работнікаў у Чарнаўцы на Украіне. Там абмяркоўвалася пытанні продажу кніг без прылаўкаў, а таксама вольнага доступу чытача да кніжных паліц у бібліятэках. Тады Лідзія Нікіфаруна даведалася, што ў Мінску працуюць ужо дзесяткі такіх бібліятэк, пазнаёмілася з вопытам іх работы. Вяртаючыся ў Мінск з увар'янасцю, што працаваць па-старому бібліятэка далей не будзе: трэба перабудаваць усё, перабудаваць кніжны фонд, адарваць устарэлы літаратуру. Планы працаваць па-новаму акрылілі загадчыцы.

І калектыў супрацоўнікаў бібліятэкі імя Я. Купалы пачаў рыхтаваць сваё памышленне для работы па-новаму. Адначасова з рамонтам памышлення змянілі высокія сталажы, правярылі і ачыцілі фонд кнігаховішча, адна з іх — тэрмінова пераадрэсавалі і бібліяграфічныя выстаўкі, якія б дапамагалі чытачу знайсці тую кніжку, якую ён шукаў.

І першыя дні работы па-новаму паказалі, што лік кнігавыдач павялічыўся амаль у два разы. Характэрна заўважыць, што да гэтага чытачы ў

асноўным бралі мастацкую літаратуру, з другіх жа аддзелаў кнігі выдаліся рэдка. Першы ж дні работы па-новаму паказалі, што сорак працэнтаў кнігавыдач складалі палітычная, тэхнічная, сельгаспадарчая і іншая літаратура.

У гутарцы з загадчыца бібліятэкі мы даведаліся, што перабудаванне і пераход на новы метад работы прайшоў без асаблівых матэрыяльных выдаткаў. Работнікі бібліятэкі з душой аднесліся да пастаўленай задачы. Сёння яны ўдасканаліваюць новую форму работы. Цяпер бібліятэкар — не проста рэгістратар. Ад яго патрабуецца дасканалае веданне справы, таму што яму даводзіцца адказваць на імяцілікі пытанні.

У заключэнне гутаркі Лідзія Нікіфаруна сказала: «Хочацца пажадзець іншым бібліятэкам нашага горада перайсці да больш прагрэсіўнай формы выдаты літаратуры — вольнага доступу чытачоў да кніжнага фонду».

У. ВАРВАШЭНЯ,
чытач Мінскай гарадской бібліятэкі імя Я. Купалы.

Вярыбы Мінскага фарфора-фаянсавога заводу карыстаюцца вялікім поштам у пакупнікоў. Да 40-годовай навітай рэспублікі калекцыя заводу зрабіў унікальнай і вобласці — валаў у гэтым асятку мастакоў І. Прохарава і В. Кірыленкі.

На зямлю мастак І. Прохараў за работай над вазай.
Фота С. Чыршчыкіна і Д. Праса.

Мацнеюць літаратурныя сувязі

1958 год адзначаны пачаткам сувакі паміж Інстытутам літаратуры Акадэміі навук Кітая і Інстытутам літаратуры імя Я. Купалы Акадэміі навук БССР. У адказ на просьбу кітаўскага сярбод Інстытутам літаратуры імя Я. Купалы ў Кітай былі адсланы матэрыялы па гісторыі беларускай літаратуры, а таксама кнігі кітайскіх пісьменнікаў, выданыя на беларускай мове. У сваю чаргу, кітайскія сярбы прыслалі «Прычыны навукова-даследчага Інстытута літаратуры Акадэміі навук Кітайскай На-

роднай Рэспублікі», часопіс «Вань-суюн-шю» («Пытанні літаратуры») і кнігі беларускіх пісьменнікаў. Апошні з іх «Дрыгва Якуба Коласа ў перакладзе Лі Хэнь-Міна выданыя на пад агульнага «Стары гері-партыі» імя Я. Купалы ў Кітай былі адсланы матэрыялы па гісторыі беларускай літаратуры, а таксама кнігі кітайскіх пісьменнікаў, выданыя на беларускай мове. У сваю чаргу, кітайскія сярбы прыслалі «Прычыны навукова-даследчага Інстытута літаратуры Акадэміі навук Кітайскай На-

роднай Рэспублікі», часопіс «Вань-суюн-шю» («Пытанні літаратуры») і кнігі беларускіх пісьменнікаў. Апошні з іх «Дрыгва Якуба Коласа ў перакладзе Лі Хэнь-Міна выданыя на пад агульнага «Стары гері-партыі» імя Я. Купалы ў Кітай былі адсланы матэрыялы па гісторыі беларускай літаратуры, а таксама кнігі кітайскіх пісьменнікаў, выданыя на беларускай мове. У сваю чаргу, кітайскія сярбы прыслалі «Прычыны навукова-даследчага Інстытута літаратуры Акадэміі навук Кітайскай На-

роднай Рэспублікі», часопіс «Вань-суюн-шю» («Пытанні літаратуры») і кнігі беларускіх пісьменнікаў. Апошні з іх «Дрыгва Якуба Коласа ў перакладзе Лі Хэнь-Міна выданыя на пад агульнага «Стары гері-партыі» імя Я. Купалы ў Кітай былі адсланы матэрыялы па гісторыі беларускай літаратуры, а таксама кнігі кітайскіх пісьменнікаў, выданыя на беларускай мове. У сваю чаргу, кітайскія сярбы прыслалі «Прычыны навукова-даследчага Інстытута літаратуры Акадэміі навук Кітайскай На-

роднай Рэспублікі», часопіс «Вань-суюн-шю» («Пытанні літаратуры») і кнігі беларускіх пісьменнікаў. Апошні з іх «Дрыгва Якуба Коласа ў перакладзе Лі Хэнь-Міна выданыя на пад агульнага «Стары гері-партыі» імя Я. Купалы ў Кітай былі адсланы матэрыялы па гісторыі беларускай літаратуры, а таксама кнігі кітайскіх пісьменнікаў, выданыя на беларускай мове. У сваю чаргу, кітайскія сярбы прыслалі «Прычыны навукова-даследчага Інстытута літаратуры Акадэміі навук Кітайскай На-

роднай Рэспублікі», часопіс «Вань-суюн-шю» («Пытанні літаратуры») і кнігі беларускіх пісьменнікаў. Апошні з іх «Дрыгва Якуба Коласа ў перакладзе Лі Хэнь-Міна выданыя на пад агульнага «Стары гері-партыі» імя Я. Купалы ў Кітай былі адсланы матэрыялы па гісторыі беларускай літаратуры, а таксама кнігі кітайскіх пісьменнікаў, выданыя на беларускай мове. У сваю чаргу, кітайскія сярбы прыслалі «Прычыны навукова-даследчага Інстытута літаратуры Акадэміі навук Кітайскай На-

роднай Рэспублікі», часопіс «Вань-суюн-шю» («Пытанні літаратуры») і кнігі беларускіх пісьменнікаў. Апошні з іх «Дрыгва Якуба Коласа ў перакладзе Лі Хэнь-Міна выданыя на пад агульнага «Стары гері-партыі» імя Я. Купалы ў Кітай былі адсланы матэрыялы па гісторыі беларускай літаратуры, а таксама кнігі кітайскіх пісьменнікаў, выданыя на беларускай мове. У сваю чаргу, кітайскія сярбы прыслалі «Прычыны навукова-даследчага Інстытута літаратуры Акадэміі навук Кітайскай На-

роднай Рэспублікі», часопіс «Вань-суюн-шю» («Пытанні літаратуры») і кнігі беларускіх пісьменнікаў. Апошні з іх «Дрыгва Якуба Коласа ў перакладзе Лі Хэнь-Міна выданыя на пад агульнага «Стары гері-партыі» імя Я. Купалы ў Кітай былі адсланы матэрыялы па гісторыі беларускай літаратуры, а таксама кнігі кітайскіх пісьменнікаў, выданыя на беларускай мове. У сваю чаргу, кітайскія сярбы прыслалі «Прычыны навукова-даследчага Інстытута літаратуры Акадэміі навук Кітайскай На-

Тут любяць кнігу

З раішца да веча ажуўдана ў кнігатуру гарадскога пасёлка Урчч. Рэдка хто выходзіць адсюль з пустымі рукамі. Часцей за ўсё можна ўбачыць, як юнак ці дзв'ючаты на хату перагортваюць старонкі толькі што купленай кнігі.

Культура — адзінае месца ў гарадскім пасёлку, дзе гандлююць кнігамі. І трэба сказаць — гандлююць тут умела, з любоўю. Часам у рознакаляровым стракаценні вокладкаў на прылаўку не так проста адшукаць патрэбную кнігу. Тады на дапамогу чытачу прыходзіць прадвец камсамолка Святлана Багалеяка. А калі хто пацікавіцца зместам таго ці іншага твору, прадвец ці загадчыца магазіна камсамолка Галіна Віленд коратка расказаць і пра гэта. Многія кнігі яны самі чыталі, са зместам іншых знаёмыя ў прамове.

Святлана Багалеяка і Галіна Віленд разам канчалі ў 1957 г. Урччскую сярэдняю школу, затым паступілі на шасцімесечныя курсы гандлёвых работнікаў, і цяпер паспяхова працуюць у кнігатуры. Святлана летась паступіла вучыцца на заочнае аддзяленне гандлёвага тэхнікума.

Дзв'ючаты ўмела, з выдумкай рэкламуе кнігі. На паліцах створаны аддзелы палітычнай, тэхнічнай, мастацкай літаратуры. Асобы аддзел адвезены для кніг беларускіх пісьменнікаў. Тут ёсць творы Я. Коласа, І. Мележа, І. Гурскага, А. Васілевіча, М. Лымновска, П. Галавача. Творы беларускіх аўтараў доўга не залежваюцца на паліцах. План мінулага года па продажу кніг культмат выканаў за дзевяць месяца

ХВАЛЮЮЧЫ ВОБРАЗ

У біаграфіі і сустрэў калгаснага агранома Таісу Васільеву Ахрымуху з часопам «Полым» у руху.

— Раю вам пачытаць новую апавесць Шамякіна «Начыны зарніцы». У размову ўмяшлася Надзя Прышчэпенка, маладая дзурчына, работніца снідафермы.

— Памятаеце Сашу з «Непаўторнай вясняй»?

— Шамякін наогул добра піша пра жанчыні. Але Саша — гэта пэнта асаблівае. Яна ў яго — самы моцны жаночы вобраз, — сказала Таіса Васільева.

Надзя не згадзілася.

— Як і гэта моцны вобраз? Убачыла спалены дом, дзе да вайны муж жыў, і зусім разубілася, і гэта прывяла яе да вайны на вачух у нешта. Магла і сябе і камісара павесці. А ўспоміце, як яна партызанка выпусціла з калодзежа. Ды яна ж дзейнічала без разліку, без асяродка. Толькі неспрабавалі паліць і дамагліся ёй.

Таіса Васільева з «Глыбокай паліцы» — гэта, праўда, моцны вобраз. Ды вазьміце вы іду з рамана «У добры час», вазьміце Наталю Ігнатухіну з «Крыніцы». Далёб, яны б і Сашыныя месцы паводзілі б сабе зусім іншым, з большай развагай.

— У тым і заключаецца сіла вобраза Сашы, — адказвала ёй Таіса Васільева, — што яна — слабая, уражліва жанчына — но ўмее ўтойваць сваё пачуццё, гарачыню, гудзею, і тым не менш у яе калас волі і настойлівасці змагацца з фашыстамі.

— Вось хіба толькі за Сашу болелі за ўсё пачуваліся. Гэта праўда. А падабавіла мне ўсё ж больш камісар Уладзімір Іванавіч і Сашын брат Данік, — сказала на сваім Надзя.

— Гэты рамона адыбавіла ў нашай сельскай бібліятэцы некалькі дзён назад. Мне здаецца, абавязвае чытаць, якія так і не пагадзіліся паміж са-

бой, маюць рацыю. Надзя не лічыць вобраз Сашы моцным, таму што яе ўзрулі вабячыя вобразы вялікай духоўнай сілы і сабранасці. Усялякая сабаць не вясняна ў яе ўзрулі з тым уладальнікам высокай чалавечай годнасці, вобраз якога склаўся ў яе сэрцы пад уражаннем прачытаных кніг і які з'яўляецца для яе ўзорам бездворных паводзінаў. Гэта вельмі добра, што герой Надзінага сэрца — валава, прабавававава, цаласная асоба. Але той жа вобраз Сашы, як Надзя сама сказала, боліць за ўсё хвалювае яе. А гэта і з'яўляецца найбольш верным доказам сілы створанага пісьменнікам вобраза.

Надзя боліць за ўсё «перахварала, перахвалалася» за Сашу, яна душыцца перажываючы за галоўную героіню апавесці, адуваючы прырасце за слабасці і памылкі і горача прымаючы, як належнае, што вынічае са створаных абставін, яе самаадданыя паводзіны ў жорсткай барацьбе з ворагам. Але ж і Саша злучыла на сабе за свае слабасці і памылкі, увесць тас старэцца пераадолець іх і пераадолевае, робіць сапраўдны подзвіг.

Бразмулка, значэнне апавесці даўка не вычарпавана творчай удачай аўтара ў стварэнні вобраза галоўнай героіні. Побач з ёю ў апавесці жывуць і змагаюцца каларытна і ярка адраценыя Данік і яго сябры, партызанскі камісар Ляўкевіч, «Стары», які змяніў у мотах канспірацыі кавальскі молат на шапоўскую рыму, і іншыя героі. Але вобраз Сашы — вялікая удача ў новай апавесці пісьменніка.

Пра барацьбу савецкіх людзей супраць гітлераўскіх захопнікаў напісана многа мастацкіх твораў. Аднак гэты тэма невычарпана, мастак заўсёды знаходзіць у ёй нейкія новыя жывыя грані і рысы для стварэння свеаасаблівага, непаўторнага

вобраза. Навіноў і свеаасаблівацю раскрываюць гэты невычарпальны героічны тэма адначасна новага апавесці І. Шамякіна. І зноў жа ў гэтых адносінах новую сэнсавую нагрукку нясе ў апавесці вобраз Сашы Тралыавай.

Саша не валадае мужнасцю, бясстрашам, вытрымкай, загартванасцю. Кожны дзень, кожная гадзіна ў абстаноўцы гітлераўскай акупацыі прыносіць ёй глыбокія душэўныя перажыванні, пакуты і ропсач, якія яна пераадолевае вялікімі ўнутрынамі намаганнямі. Саша не падрыхтавана да жорсткай барацьбы, для жахаў і нягод вайны. Яна вырастае ў мірных савецкіх умовах. І ўсё ў яе светлае, лічыноты жаночай натуры азаралае светлай явай мірнага працоўнага жыцця савецкіх людзей. Для яе не было і не магло быць іншага жыцця, іншай рэчаіснасці, апроч савецкага жыцця, савецкай рэчаіснасці. Таму пры ўсёй сваёй унутранай непадрыхтаванасці да барацьбы з ворагам яна з першых жа дзён прыходзіць гітлераўцаў настойліва шукае сродак і спосабаў барацьбы з імі. Пачуццё гарачага савецкага патрыятызму надало ёй сілы, яна перамагла жаночую слабасць, яе ўчынікі сталі гераічнымі.

У апавесці пераканана паказана адна з характэрных уласцівасцей савецкага чалавека. Ён жыць для міру, для слаўных працоўных подзвігаў і ўсім унутраным складам сваім, думкамі і імкненнямі адхіляе вайну. Але калі яму навіжучу вайну, ён уступае ў яе як самаадданы баец за мір, за спацеце людзей і таму аказваецца непераможным.

Глыбокія пачуцці, вялікі рэзрум ад нашай савецкай рэчаіснасці, ад савецкім чалавеку выклікае ў чытача новае апавесці І. Шамякіна.

П. ШАБЛІНКІ.
Калгас «Росквіт» Дрысенскага раёна.

Слова не разыходзіцца са справай

Больш шасці год працуе кіеўскім Гродзенскага гарадскога аддзела «Саюздруку» Марыя Зараўцева.

Першы час мне было цяжка працаваць, не ведала асаблівасцей гэтай работы, — расказвае яна. — Прыгладзіла, як працуюць іншыя, вывучала іх вопыт, а таксама запатрабаваны сваіх пакуты.

Настойлівасць і руплівасць у рабоце прынеслі кіеўскаму М. Зараўцеву вялікія вынікі. Ужо з першых месяцаў работы яна выконвала плав, а праз год стала адной з перадавых работніцаў у горадзе.

Вітрыны кіеўска, дзе працуе М. Зараўцева, заўсёды аформлены так, што пакупнік можа аглядзець усё выданні, якія знаходзіцца тут. Добра паказаны панікі літаратуры, свежыя газеты, часопісы.

М. Зараўцева амаль беспамылкова ведае, што трэба прапанаваць таму ці іншаму пакупніку. Таму ў яе шмат пастаянных пакупнікаў. Многія жыхары Гродна добра ведаюць гэты кіеў. Ведаюць таму, што кіеўскі заўсёды параіць, што купіць, імкніцца задаволіць кожную заўвагу на кнігу.

М. Зараўцеву можна часта сустрэць на прадырмствах і ў арганізацыях, размешчаных у раёне абслуговавання кіеўска, ў школах і іншых навуковых установах горада, дзе яна распаўсюджае літаратуру. Дзёржынскім выданням гадзюна пана М. Зараўцева сустрэла 40-гаддзе Беларускай ССР.

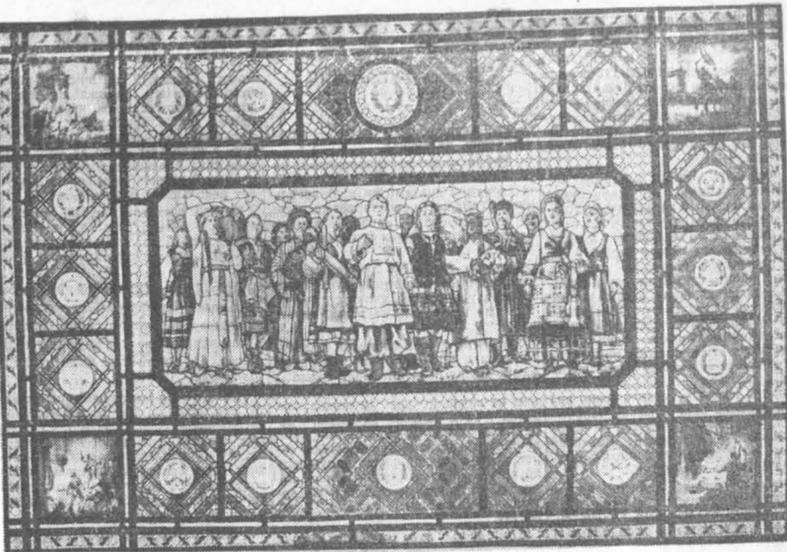
І. ЛУКАШЭВІЧ.

Новы калгасны клуб

Выдатны паларунак да XXI з'езду КПСС атрымаў калгаснікі сельгасарцель «Знамяце Леніна» Рэчыцкага раёна. У вёску Глыбаў адкрыўся новы клуб. У ім ёсць умяшчальная зала са сцэнай, пакой для настольных гульняў і работы гурткаў, стацыянарная кінастудыя, бібліятэка, чытальня зала, бильярд.

Работнікі клуба разгортваюць работу па падрыхтоўцы да выбараў у Вярхоўны Савет БССР і масшовай Саветы дэпутатаў працоўных.

(БЕЛТА).

У дні святкавання 40-годдзя Беларускай ССР і Камуністычнай партыі Беларусі ў адрас нашата вара-юбіляра паступіла шмат падарункаў ад працоўных братніх рэспублік. На здымку: пано-мазаіка са шкла «Дружба народаў» — падарунак ад лётчыкаў працоўных. Фота С. Чыршкіна і Д. Прэса.

Галоўная тэма — сучаснасць

Народнаму самадзейнаму мастацтву як і вуснай тэатральнай творчасці, асабліва ўласным аперацыйнасцю, глыбокае паніжэнне ў жыццё і побыт народа. Каму, калі не стваральным матэрыяльным каштоўнасцям, лепш вядомыя пачуцці і думкі простых савецкіх людзей? Няхай яшчэ ў нас зусім дакладнай мастацкай форме (на погляд мастака-прафесіянала), але, выкананая ад сэрца, творы краюць сваёй несперсіднасцю і цэльнасцю.

Самадзейнаму мастацтву амаль не характэрны фармалістычныя абстрактна-ілюстрацыйныя тэндэнцыі. Яны супярэчаць разуменню сэнсу і эстэтычнаму густу савецкага чалавека.

На Рэспубліканскім выставі, прысвечанай 40-годдзю БССР, якая экспанавалі ў паміжкінамі агравадана Дома афіцэраў, сабрала каля 1000 экспанатаў (мастацкая разьба, тэкстава, кераміка, скульптура, жывапіс і інш.).

Большасць з іх прысвечана сучаснай тэматыцы.

Воск, напрыклад, разбіраюць творы служачка з Віцебска С. Мураўева. Гэты майстар шмат працуе над увадзэннем у мініяцюры драўлянай скульптуры вобразаў з рускіх і беларускіх народных казак. Зараз ён прадставіў на выставку разам з іншымі сваімі працамі цікавую кампазіцыйную групу «Алімпійскі пры» ў Мельбурне. У гэтай рабоце аўтар выкарыстаў «эзапэтыку» мовы: у выглядзе звару ён паказаў прадстаўніцкую спартыўную грамадзкую розніц краіны. Мова аўтара граўніча дэкаратыўна. Ні адной лінійкі дэталі. Усё падпарадкавана аднаму — раскрыццю сюжэта задуманай кампазіцыі.

Шырока распаўсюджана ў нашай рэспубліцы інкрустацыя з кавалачкаў драўніны. У гэтым жанры нам вядомыя такія выдатныя майстры, як Цыбулюк, Шахновіч і інш. Але тое, што зрабіў вышаваным Магілёўскага дзіцячага дома павод кіраўніцтвам С. Волкава, сапраўды выклікае захапленне. Яны з кавалачкаў рознай драўніны, пастаўленыя таршом (звычайна гэта робіцца з плоскай драўніны), сабралі вялікі партрэт У. І. Леніна. Гэты партрэт, акрамя іншых якасцей, адраўнавацца прыгожым колерам і малюнкам.

Работы Мінскага аўтавада В. Міхалюка прадставіў на выставку звычайна з мантанавымі косямі, на якім вышавана фігура У. І. Леніна. Вышыня гэтай свеаасаблівага помніка разам са скульптурай не больш 20 см. Але нягледзячы на гэта, аўтар выказаў на пастаўленне стваральнай працы, прысвечанай стваральнай працы людзей народа, і барацьбе за новае.

Работа па сапраўды мастацтва нагадвае лепшыя ўзоры шырока вядомага філіграннага разьбы кітайскага майстроў.

Каларыя інкрустацыя з саломкі — любімы від творчасці беларускага народа. Шкатулкі з гэтай матэрыялаў любіць упрыгожваць свой побыт рабочыя, калгаснікі і інтэлігенцыя нашай рэспублікі. Якімства гэтаму гэтаму Дзержынка выкарыстава гэты матэрыял для мастацкага пано «У космасе». Навука ў выгядзе прыгожа.

С. МІТРАХОВІЧ, настаўнік.

Пра вершы для дзяцей

У школьную бібліятэку зайшлі два пяцілінікі. Аднаму з іх бібліятэкар прапанаваў зборнік апавяданняў. Хлопчык адразу задаволена пачаў перагортваць лісты. Ён прагна ўнізе вачыма ў старонку кнігі і неўзабаве радасна сказаў:

— Вазьму! Запісаўце, калі ласка.

Другому вучню была прапанавана кніга вершаў. Хлопчык разгортнуў яе і, не прачытаўшы ніводнага слова, некалькі вымавіў «Бе-ер-шы» і вярнуў кнігу бібліятэкар.

Вось я і хачу закрануць пытанне, чаму нашы вучні маладзга і сярэдняй школьнага ўзрасту часта не любяць вершаў?

Любоў у дзяцей да мастацтва, а значыцца і да вершаў, трэба выходзіць на лепшых узорах нашай паэзіі. Выхаванне такой любі і першую чаргу залежыць ад школы. У яе для гэтага ёсць усё ўмоўна. Мы маем на ўвазе, перш за ўсё, наяўнасць неабходных высокамастацкіх твораў у школьных падручніках. Вазьміце «Кнігу для чытання ў IV класе пачатковай школы» (складальнікі А. Александровіч і Т. Сабелькіна). Трэба сказаць, што аўтары кнігі з густам выбралі лепшыя вершы нашых паэтаў. У хрэстаматый для пяці і шостах класаў таксама ёсць лепшыя ўзоры паэзіі. Бада, аднак, заключаецца ў тым, што многія настаўнікі абмяжоўваюцца чытаннем (часта невызначаным) і перадачай зместу верша. На ўроку адсутнічае галоўнае — успрыняццё вучнямі эмоцый, выказаных у лірычным творы.

Настаўнік адной мінскай школы, напрыклад, пры вывучэнні ў VII класе верша Пятруся Броўкі «Раніца» на працягу дзесяці хвілін расказваў вучням аб старанай працы гаспадаркі, усюпніў нават аб асучыні палескіх бают. Далей ён абмежавваў тым, што перадаў змест верша.

А дзе ж, пытаем мы, галоўнае —

амацыянальнае ўздзеянне верша? Не вярнуўшы ўвага вучняў на такія эпітэты і метафарычныя звароты, як «стараны голас брыгадыра» або «дэці агнічымі вачыма» Вярнуца за сваё сныданне.

Як жа дзеці могуць палюбіць паэзію, калі не гаварыць аб самой паэзіі? Хто іх павінен навучыць знаходзіць і разумець прыгожае?

Трэба прызначыць, што мы, настаўнікі, чытачы ў класе вершы, не дэкарацыйна пачуццёў дзяцей. Разглядваючы вершы, часта адраўнаваць форму ад зместу, не скарыстоўваем мастацкіх сродакаў для выяўлення іх асаблівасці ідэі. Мы не вучым дзяцей як след прапанаваць над вершам, а значыцца не выходзіць любі да яго, больш таго — выклікаем абмяжованы адносіны да лірыкі.

У гэтай абмяжованасці вінаваты не толькі адны настаўнікі.

На старонкі рэспубліканскага часопіса «Вязьма», напрыклад, вельмі часта трапляюць шэрыя, недапрацаваныя творы.

У нашым нумары часопіса за 1956 г. надрукаваны верш Паўліна Прануш «На рэчку». Твор сюжэтны, цікавы на задуме, але напісаны наспех, і дэцем вельмі некалькі і нават не пад сілу зразумець некаторыя выразы:

На водмеці лямчы, які і акунуў нямаля, А Вера — маці! — Паглядаў, Дў рэчку сонца ўпаля.

Для вучня маладзга ці нават сярэдняга ўзрасту гэта, бадай, шарада.

У свой час адначасна ў друку, што выклікае незадавальненне некаторыя вершы Міколы Гамакі, змяшчаныя ў «Вязьме». Яго вершы «Сустрэча вясны» (№ 4, 1957) напісаны цяжкай для дзіцячага успрыняння мовай. Напрыклад:

Хопіць гоісцьска каля шыбаў вокан Сівым завірухам кожны дзень.

У вершы няма радасных, узнётых дзіцячых пачуццяў, якія звычайна абуджаюцца ў першыя дні вясны.

А вось верш таго ж аўтара «Незабыты дзень» (№ 4, 1958). Ён расказвае аб сустрэчы героя з Леніным. Верш радзічы на выгяд чытача. Неабходна, каб усе радкі былі напоўнены яркай пачуццёвай, канкрэтнасцю і малаўзнаўнасцю вобразных сродакаў. На спрэчку ж верш атрымаўся агульным, расцягнутым, нецікавым. Гэта адчуваецца ўжо з першай строфы:

Двадцаты год. Дзень незабыты, Цібе я ў памыці зьверну.

І вось прыходзіць успаміны Дзясяткам сонечных дарог.

Цяжка зразумець юнаму чытачу, як гэта «прыходзіць успаміны дзясяткам сонечных дарог». У наступных дзесяці строфах паэт празіраючымі выразамі расказвае аб сустрэчы героя з праўдзіром. Дык не лепш было б напісаць на гэтую тэму цікавы сюжэтны празірачы твор невялікага памеру.

У гэтым жа нумары часопіса напісаны два вершы Алеся Астапенкі — «Мой горад» і «Перад урокам». У першым вершы паэт гаворыць вуснамі свайго маленкага героя. І нават пачынаючы невяліка дазваджае такія моўныя звароты, выразы і вобразы:

Стаць палачы да палацаў. Тут пачыночы нумары, кварталы, Ну, як не будзе захапляцца Бетонам, шклом, літым металам, З якога горад родны створа...

Зусім неазаумела, як гэта «стаць палачы да палацаў». Сінтаксічная пабудова апошняга сказа строфы гаворыць, што горад створаны толькі з металу (ды яшчэ з «літага металу»).

Верш «Перад урокам» напісаны ў дыдактычным плане. Аўтар вуснамі школьніка расказвае, як ён

(школьнік), ідуць па дарозе ў школу, заўважыў, што ў сумцы няма чыстага світка. Хлопчык папрасіў світак у Толя, але той не даў. Выручыў небажуча хлопчык Стась.

Верш заканчваецца «мараллю»:

Сказ ёсць мудры ў народа, Паўтарыць люблю яго: За ўсё адлі заўсёды, А ўсё — за аднаго.

Народная прымаўка, як бачыце, падаецца тут «навыварат».

Не лепшы і пачатак у гэтым вершы:

Вось вясня ўжо наступае, На сцягах нясе красу, І лістага трапняка, «Сыпанула ў твар расу.

Наўрад ці знойдзецца вучыць, які зможа ўзвясць, які гэта вясня на сцягах нясе красу». Або аб гэтай «лістага трапняка» можа «сыпнуць у твар расу»?

Верш шучыны; у ім адсутнічае жыццёвая праўда, шыраць пачуццяў.

Напраўдлівым было б сцвярджэнне, што ўсе вершы ў часопісе «Вязьма» пабудаваны паэтычнасцю. У выніковым годзе былі змяшчаны і маламастацкія вершы К. Кіраенкі «З паўніцкага лагера» (№ 9), М. Махарава «Студзень» (№ 1), С. Шумікевіча «Красавік ідзе з пралескамі» (№ 4).

Сапраўднае паэзія савіравае душу дзіцяці. Паэт павінен мець заўважнае вока, адуваць і бачыць усё новае.

Школа, дзеці чакаюць вершаў, якія захапляюць — уфленне, асяджаюць разум. У вершах, асабліва адраўнаваных юнаму чытачу, няма нічога даражэйшага за шчырасць. У некаторых жа вершах юны чытач не знаходзіць гэтай шчырасці, а таму абмяжова адносіцца да іх.

С. МІТРАХОВІЧ, настаўнік.

Мінск.

Першы альманах

Да 40-й гадавіны БССР выданства рэдакцыі абласной газеты «Гомельская праўда» выпусціла літаратурна-мастацкі і грамадска-палітычны альманах «Літаратуры Гомель».

У Гомельскай вобласці працуе нямаля таленавітых літаратараў, і ўжо даўно варты было выдаваць падобны альманахі.

«Літаратуры Гомель» мае шасць раздзелаў: «Апавяданні, вершы», «Нарысы нашых дзён», «Крытыка і бібліяграфія», «Надзеі і людзі», «Успаміны», «Мастацтва». Альманах адраўнавацца артыкулам рэдактара газеты «Гомельская праўда» Т. Матэя «Сорак вялікіх і слаўных год».

Найбольш глыбокі раздзел у кнізе — «Надзеі і людзі» і «Успаміны». У іх апублікаваны цікавыя артыкулы аб недадзельным мінудым Гомелі і Гомельскай вобласці. Напісаны яны жыва, чытачыца з цікаўнасцю. Артыкулы Л. Кузалева «Гэтых месці, гэтых дат не забудзьце!», Р. Разінскага «Маладая гвардыя Гомеля», Ф. Саманчука «Гэта было на Балтыцы» (літаратурны запіс М. Давіленкі) найбольш каларытныя.

Нажал, раздзел «Апавяданні, вершы» значна слабежны. У ім прадстаўлены творы дзвюццаці пісьматвораў, у тым ліку маладых — В. Патапенкі, В. Усцінавіча, В. Клімачкова, У. Бабаўнічага, М. Ланусты

і інш. Тут жа надрукаваны новыя творы пісьменнікаў-гамельчан М. Давіленкі і В. Сырычана.

У іх адносінах усё апаваднанні і вершы альманаха «Літаратуры Гомель» не выклікаюць прырачэнняў. Аўтары ўмеюць ставіць пажыццёвыя пытанні, заўважаць трапінае і новае ў жыцці. Так, напрыклад, у апавяданні М. Ланусты «На кашары гарыць агніск» расказваецца аб лесе дэмабілізаваанага саўдзата, які, вярнуўшыся ў рэдную вёску, змог прынесці немалую карысць роднаму калгасу. Аднак у мастацкіх адносінах твор не завершаны. Дзесяць прымітаўна паказаны ў апавяданні ўзаемаадносіны героя Грышка са старэйшай калгаска Іванам Змітравічам Барашам. Мова і вобразы апавядання недапрацаваныя. Наўрад ці можна лічыць удамымі хаця б такія аўтарскія выразы: «Выслупіўшы язык, ён (Васілек) — А. Ш.) майстраваў а лесенвай кары трубу і так захапіўся работай, што не заўважыў, як надыйшоў Грышка».

Аўтары іншых твораў у большасці карыстаюцца стандартнымі выразамі, слаба індывідуалізуюць мову герояў, што, бясспрэчна, аніжае ўзровень альманаха ў цэлым.

У раздзеле «Крытыка і бібліяграфія» змяшчаны артыкулы П. Бажамякіна «Кватка аб кнігах пісьменнікаў Гомельшчыны», які ў асноўным

прысвечаны разгледу творчасці трох пісьменнікаў — В. Сырычана, М. Давіленкі і П. Вішняка.

Калі ўважліва пазнаёміцца са зместам альманаха «Літаратуры Гомель» і са складам яго раздзелаў, не цяжка заўважыць, што пры падрыхтоўцы і выданні альманаха ўдзельнічалі перш за ўсё супрацоўнікі газеты «Гомельская праўда».

У ім апублікавана асноўная маса твораў гамельчан. Ужо з бетлай выданаці П. Кажамякіна можна даведацца, што калгасным працаўнікам прысвечіў свой першы буйны твор апавесць «Аблынава пшы» настаўнік з Буда-Камарэцкага раёна Аляксей Кейзерва. Гэтую апавесць або хатя б асобныя часткі яе варты было апублікаваць на старонках альманаха.

Азначачы выхад альманаха як станоўчую а'яву ў актывізацыі літаратурных сіл на Гомельшчыне, патрабна яшчэ раз падкрэсліць, што ўзровень яго быў бы намога вышэй, калі б у ім быў больш шырока выкарыстаны матэрыял маладых літаратараў, калі б у яго вядомы прынялі актыўны ўдзел найбольш должны літаратурнаўзнаўчы Гомельшчыны. Гэта неабходная умова павышэння ўзроўня наступных выданняў альманаха «Літаратуры Гомель».

А. ШАРАМЕТАЎ.

Яшчэ адна сустрэча з Маснэ

З операй творчасцю выдатнага французскага кампазітара Жоржа Маснэ мінскі глядацкі пазабіўся зусім нядаўна. Опера «Мяно» гучыць на сцэне Тэатра оперы і балета. Цяпер сіламі творчай моладзі тэатра падрыхтавана да пастаноўкі шчыра адна опера Маснэ «Вертэр». Гэтая опера напісана ў 1891 г. на сюжэт вядомага рамана Гётэ «Пакуты валадога Вертэра». «Вертэр» гаварае слухача спалучэннем цікавага сюжэта і гэтаўскага рамана з цудоўнай музыкай Маснэ.

З вялікай рэалістычнай сілай раскрываецца перад глядачом любоўная драма Вертэра — прадстаўніка свабодналюбівых нямецкай разначыннай моладзі канца XVIII стагоддзя, якая ўступіла ў трагічны разлад з аста-

рым феадална-мяшчанскім укладам жыцця.

«Вертэр» адна з лепшых опер Ж. Маснэ. На сцэне беларускага тэатра яна будзе пастаноўлена ўпершыню. Праца над спектаклем падыходзіць да свайго завяршэння. У пачатку лютага спектакль будзе паказаны мінскаму глядачу.

Галоўныя партыі ў «Вертэры» будзь выконваць В. Глушакоў, С. Уладзіміра, К. Курдранова, Л. Галушкіна, Б. Казанцаў, Л. Якімаў, Т. Ніжніцкіна

